زیست‌بوم

در قلب هیرکانی میهمانش باش، صاحبش نه!

محمد صالح‌زاده
پژوهشگر مسائل شهری

در لبه البرز شمالی، جایی که مه بر شانه هیرکانی می‌نشیند و البرز با کاسپین هم‌نفس می‌شود، خطی نامرئی میان خانه‌های کاهگلی و عمق جنگل کشیده شده است؛ نه با فنس و تابلو، بلکه با یک عهد چندصدساله. این خط نامرئی که جنگل را از آبادی‌ها جدا می‌کند، نه با دیوار، بلکه با عقل سینه‌به‌سینه ساخته شده است. اینجا مرز، جدایی نیست؛ آغوش است. انسان میهمان است و جنگل مادر. مرز واقعی را نه نقشه نشان می‌دهد، نه فنس. این مرز را صدای زنگوله دام‌هایی که به ییلاق می‌روند، بوی دود تنورهایی که با شاخه‌های هرس‌شده درختان روشن می‌شوند و دستانی که فقط به اندازه نیاز از جنگل برمی‌دارند، می‌سازد. در لبه هیرکانی، زندگی هنوز با تقویم جنگل تنظیم می‌شود؛ تقویمی که نه روی کاغذ، بلکه روی پوست درختان و صدای پرندگان نوشته شده است. مردم این سرزمین از کودکی یاد گرفته‌اند که جنگل زنده است؛ خشم می‌گیرد، می‌بخشد، می‌دهد و می‌گیرد. به‌همین‌خاطر هرگز به عمقش هجوم نمی‌برند. آنها فقط در لبه می‌نشینند، مثل عاشقی که کنار معشوقش می‌نشیند و جرئت نمی‌کند بیش از حد نزدیک شود.

این جنگل میلیون‌ساله، آخرین بازمانده دوران سوم زمین‌شناسی و میراث جهانی یونسکو، قرن‌ها با جوامع بومی حاشیه‌اش در همزیستی ظریف زیسته؛ آنها از او گرفته‌اند و به او داده‌اند، با قانون نانوشته‌ای که پیرمرد طالش هنوز با انگشت روی خاک می‌کشد: «از اینجا به بعد، جنگل است. میهمانش باش، صاحبش نه». مردم بومی منطقه از گیلان تا مازندران و گلستان که در دامنه این جنگل‌ها زندگی می‌کنند، هیچ‌گاه خود را مالک جنگل ندانسته‌اند؛ آن را «مادر» خطاب می‌کنند.

یکی از زیباترین نمودهای این همزیستی در منطقه هیرکانی، سیستم «گله‌داری چرخشی» در منطقه اسالم به خلخال است. چوپانان هر سال مسیر مشخصی را در جنگل طی می‌کنند که دقیقا با زمان رویش گیاهان دارویی و قارچ‌های وحشی هماهنگ است؛ نه زودتر که گیاه هنوز جوان باشد، نه دیرتر که جنگل از کود طبیعی دام بی‌بهره بماند. جنگلبانان قدیمی می‌گویند: «جنگل خودش به ما می‌گوید کی بیاییم و کی برویم». در بخش‌های دیگر از جنگل‌های هیرکانی در گلستان، هنوز رسم «واخش» زنده است؛ مراسمی که هر سال اهالی روستا جمع می‌شوند، چند رأس گوسفند قربانی می‌کنند و گوشت آن را بین خانواده‌ها تقسیم می‌کنند تا جنگل در سال پیش‌رو «خون تازه» ببیند و خشم نگیرد. این مراسم شاید از نظر زیست‌شناختی توضیح علمی نداشته باشد، اما از نظر جامعه‌شناختی، یک مکانیسم هوشمندانه برای توزیع عادلانه منابع و جلوگیری از چرای بی‌رویه است.

در دل جنگل، زن‌ها و کودکان «ولَگ‌گردی» می‌کنند؛ واژه‌ای محلی به معنای گشت آرام در جنگل. سبد به دست، فقط گیاهانی را می‌چینند که جنگل خودش اجازه داده: کنگر وقتی برگ پنجم را نشان داد، گزنه وقتی هنوز تلخی‌اش کم است، «پله» (نوعی برگ ترش محلی) وقتی هنوز جوان است. هیچ‌گاه ریشه را نمی‌کنند، فقط برگ یا ساقه را می‌برند تا سال بعد دوباره جوانه بزند. قارچ «لَله» را هم فقط وقتی جمع می‌کنند که کلاهکش کاملا باز شده باشد. در سبد زنان روستا، همیشه چند برگ «گل‌گاوزبان» و مُشتی «ولیک» و «ازگیل» وحشی هست؛ برداشتی چنان ظریف که جنگل حتی متوجه نمی‌شود چیزی کم شده است. ماهی را با تورهای دست‌بافت می‌گیرند و همیشه چندتایش را دوباره به آب برمی‌گردانند. شکار هم قانون خودش را داشت. تفنگ جای «تیروکمان» و «تله زنده‌گیر» را نگرفته بود تا مبادا جنگل بترسد. شکارچی‌های قدیمی هنوز می‌گویند: «مرال را فقط وقتی می‌زنیم که شاخش پنج‌سر شده باشد»، یعنی حیوان بالغ شده و نسلش را گذاشته است. اینها قانون نوشته‌شده نیست، قانون دل است؛ قانونی که از پدربزرگ به پدر و از پدر به پسر رسیده و هنوز تا حدی کار می‌کند. حتی هیزم جمع‌کردن هم قاعده دارد. درختان زنده را هرگز نمی‌زنند. فقط شاخه‌های شکسته توفان یا درختان افتاده را جمع می‌کنند و آن را «هیزم مرده» می‌نامند. تنه‌های پوسیده را هم به حال خود می‌گذارند، چون می‌دانند دارکوب و سوسک پوست‌خوار و قارچ‌ها در آن زندگی می‌کنند و چرخه خاک را زنده نگه می‌دارند. این‌همه قانون، این‌همه دقت، در یک جمله قدیمی خلاصه می‌شود که هنوز پیرمردهای املشی گالش‌زبان تکرار می‌کنند: «جنگل به ما می‌دهد، ما به جنگل می‌دهیم؛ اگر یکی از این دادن‌ها قطع شود، هر دو می‌میریم».

آخرین خبر از دلیل مرگ ببر نر الیمالات؛ سازمان محیط زیست به «شرق» اعلام کرد که تکلیف سافاری الیمالات به‌زودی مشخص می‌شود

کارزاری مردمی برای تعطیلی سافاری الیمالات

زینب رحیمی: ۱۹ آبان ماه امسال (۱۴۰۴) ببر نر سافاری الیمالات با نام «ونداد» تلف شد اما هنوز دلیل مرگ حیوان روشن نشده است. در آخرین پیگیری، معاون دفتر حیات وحش سازمان محیط زیست به «شرق» گفت: «همه تخلفات و تعللات احتمالی مجموعه پارک حیات وحش مایا را بررسی می‌کنیم تا با استناد به اسناد پزشکی و عملکرد این مجموعه تاکنون، برای آنها تصمیم بگیریم».

۱۹ آبان ماه امسال فیلمی از ناله‌کردن ونداد، ببر نر سافاری الیمالات مازندران یا همان پارک حیات وحش مایا، در فضای مجازی به طور گسترده منتشر شد. اداره کل محیط زیست مازندران چند ساعت بعد خبر داد که این ببر نر تلف شده است. روزنامه «شرق» در ۲۱ آبان ماه امسال (۱۴۰۴) گزارشی با تیتر «کالبدشکافی پرونده ونداد؛ سم یا پانکراتیت؟» منتشر کرد که در آن دامپزشک معتمد سازمان محیط زیست بعد از کالبدگشایی و معاینه ونداد، ببر تلف‌شده سافاری الیمالات، توضیح داده بود که ونداد بر اثر سم تلف شده است. این دامپزشک صراحتا دلیل مرگ «ونداد» را مسمومیت حاد تشخیص داده و به «شرق» گفته بود: «تشخیص من این است که ونداد دو، سه روز قبل از مرگ، دوز خفیفی از سم را دریافت کرده اما بدنش در برابر سم مقاومت کرده یا احتمالا سم را از بدن دفع کرده است اما مطمئنم مجددا دوز بالایی از سم را بعد از غذای صبح روز مرگ گرفته است».

۳ گزارش درباره مرگ ونداد

حالا معصومه صفایی، معاون دفتر حفاظت و مدیریت حیات وحش سازمان حفاظت محیط زیست، در گفت‌وگو با «شرق» با اشاره به تشکیل کارگروه تخصصی به منظور تشخیص دقیق دلیل مرگ ونداد، می‌گوید: «تاکنون سه گزارش مختلف مربوط به مرگ ونداد دریافت کرده‌ایم. یکی گزارش دامپزشک معتمد سازمان محیط زیست که بیانگر مرگ بر اثر مشکل دستگاه گوارشی است. گزارش دوم مربوط به اداره کل دامپزشکی استان مازندران است که آن‌هم نظر دامپزشک معتمد سازمان را مبنی بر وجود مشکل گوارشی تأیید می‌کند اما اشاره نمی‌کند که مرگ بر اثر سم بوده یا نقص دستگاه گوارشی. گزارش سوم هم مربوط به سم‌شناسی است و حکایت از این دارد که موردی مبنی بر تشخیص سم در بدن حیوان مشاهده نشده است».

بررسی تخلفات سافاری الیمالات

صفایی، کارشناس سازمان محیط زیست، می‌گوید: «بعد از مشورت با محیط زیست استان مازندران تصمیم گرفتیم با تشکیل یک تیم دامپزشکی و با دعوت از نمایندگان سازمان دامپزشکی و سازمان نظام دامپزشکی در جلسه‌ای با حضور این افراد به همراه مدیران دفتر حراست و بازرسی سازمان محیط زیست، همه اسناد پزشکی مربوط به مرگ ونداد را بررسی کنیم. همچنین همه تخلفات و تعللات احتمالی مجموعه پارک حیات وحش مایا را بررسی می‌کنیم تا با استناد به اسناد پزشکی و عملکرد این مجموعه تاکنون، برای آنها تصمیم بگیریم».

این مقام مسئول در سازمان محیط زیست با تأکید بر اینکه تمام مستندات پزشکی مرگ ونداد روز چهارشنبه هفته جاری طی جلسه‌ای با حضور نماینده سازمان‌های دامپزشکی و نظام دامپزشکی بررسی می‌شود، می‌گوید: «یکی از استادان دانشگاه دامپزشکی هم قرار است در این جلسه حضور پیدا کند. ما هم در سازمان محیط زیست با توجه به نتیجه این جلسه با سافاری الیمالات یا همان پارک حیات وحش مایا برخورد خواهیم کرد».

گزارش متناقض دامپزشک سازمان محیط زیست

صفایی، درباره تناقض اظهارات دامپزشک معتمد سازمان محیط زیست، می‌گوید: «دامپزشک معتمد سازمان محیط زیست، دکتر اکرامی، گزارشی به اداره محیط زیست استان مازندران فرستاده و در آن تأکید کرده‌اند که مرگ ونداد بر اثر عارضه گوارشی بوده است اما علاوه‌براین آقای اکرامی گفته‌اند براساس شواهد و قرائن و به دلیل تجربه رفت‌وآمدی که به این مجموعه دارم، احتمال می‌دهم که سم دلیل مرگ باشد اما در گزارش مکتوبی که به اداره کل محیط زیست مازندران تحویل داده‌اند، رسما مرگ بر اثر مسمومیت را تأیید نکرده‌اند».

نظر دامپزشکی مازندران و گزارش سم‌شناسی درباره ونداد

او با بیان اینکه اداره دامپزشکی استان مازندران هم اشاره‌ای به سم نکرده و تأیید کرده که ونداد دچار عارضه گوارشی بوده است، این‌طور ادامه می‌دهد: «گزارش سم‌شناسی هم وجود سم خاصی را تشخیص نداده است ولی با توجه به یک‌سری موارد جانبی، دامپزشک معتمد سازمان محیط زیست احتمال خوراندن سم را تأیید کردند، بنابراین ما تصمیم گرفتیم موضوع را نمایندگان سازمان دامپزشکی و نظام دامپزشکی بررسی و نظرات خود را اعلام کنند و ما با استناد به اجماع نظر اینها، تصمیم می‌گیریم که چطور باید با پارک حیات وحش مایا برخورد کنیم». با توجه به تلف‌شدن دو قلاده شیر؛ یکی نر و یکی ماده در سافاری الیمالات در چند ماه گذشته، صفایی تأکید می‌کند: «اگر بخواهیم درباره مایا تصمیم بگیریم، مرگ دو قلاده شیر این مجموعه را هم در نظر خواهیم گرفت».

کارزاری برای تعطیلی سافاری و محاکمه مسببان مرگ ۳ حیوان

دو روز بعد از مرگ ونداد، ببر نر سافاری الیمالات، کارزاری مردمی راه‌اندازی شده است و تاکنون بیش از ۱۹ هزار نفر با امضای این کارزار خواستار تعطیلی سافاری الیمالات یا پارک حیات وحش مایا در استان مازندران شدند. امضاکنندگان همچنین از مقامات درخواست کردند که با مسببان مرگ ونداد و دو قلاده شیر تلف‌شده در این مجموعه برخورد شود.

در این کارزار که خطاب به دادستان کشور، رئیس سازمان حفاظت محیط زیست و استاندار مازندران نوشته شده، این‌طور آمده است: «در قلب جنگل‌های هیرکانی، جایی که باید صدای پرندگان و نفس درختان شنیده شود، صدای ساخت‌وساز، فریاد حیوانات اسیر و بوی مرگ به مشام می‌رسد. الیمالات، یکی از زیباترین جنگل‌های شمال ایران، امروز قربانی طمع و سودجویی انسان‌هایی شده است که به نام گردشگری و سافاری، طبیعت را می‌کشند و حیوانات را شکنجه می‌کنند».

در متن کارزار تعطیلی سافاری الیمالات با انتقاد از ساخت‌وساز در جنگل الیمالات به اسم گردشگری این‌طور نوشته شده است: «در اطراف دریاچه الیمالات رستوران، نمازخانه، پارکینگ، سینمای چندبعدی و ده‌ها سازه بتونی که با هر متر آن، چند اصله درخت کهنسال قطع شده، در این محدوده ساخته شده است».

در بیانیه این کارزار مردمی با اشاره به مرگ ونداد، این‌طور آمده است: «مرگ دلخراش ونداد، نه یک حادثه، بلکه نتیجه مستقیم بی‌مسئولیتی، بی‌رحمی و نقض آشکار قوانین محیط زیست بود. ونداد تنها نبود؛ پیش از او دو شیر دیگر نیز در همین مجموعه جان باختند، بی‌آنکه هیچ‌کس پاسخ‌گو باشد».

کارزار تعطیلی سافاری الیمالات به ساخت‌وساز بی‌ضابطه در حریم جنگل، مسمومیت و مرگ حیوانات و استفاده تبلیغاتی از گونه‌های وحشی برای جذب گردشگر اعتراض کرده و آن را خلاف اصول اخلاقی و انسانی و نقض آشکار قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست دانسته است. امضاکنندگان کارزار خواستار تعطیلی فوری سافاری و باغ وحش الیمالات و انتقال حیوانات به مراکز معتبر نگهداری و بازپروری شدند، همچنین آنها از دادستانی کشور خواستند با مسببان مرگ ونداد و دیگر حیوانات تلف‌شده برخورد کرده و آنان را محاکمه قضائی کنند.

افزون بر این شهروندانی که این کارزار را امضا کردند، خواستار توقف کامل ساخت‌وساز در حریم دریاچه و جنگل الیمالات تا زمان بررسی جامع ارزیابی زیست‌محیطی شدند. همچنین آنها درخواست بازگرداندن اراضی تخریب‌شده به وضعیت طبیعی و کاشت مجدد گونه‌های بومی جنگل هیرکانی را مطرح کردند.

دو روز بعد از مرگ ونداد، ببر نر سافاری الیمالات، کارزاری مردمی راه‌اندازی شده است و تاکنون بیش از ۱۹ هزار نفر با امضای این کارزار خواستار تعطیلی سافاری الیمالات یا پارک حیات وحش مایا در استان مازندران شده‌اند. امضاکنندگان همچنین از مقامات درخواست کردند که با مسببان مرگ ونداد و دو قلاده شیر تلف‌شده در این مجموعه برخورد شود.

خبر روز

گفت‌وگو با مدیرعامل شرکت هلیکوپتری هلال احمر
بحران در جنگل، امید در آسمان

در اوج شعله‌های هیرکانی، ناوگان هلال احمر با پروازهای پیوسته، پایش لحظه‌ای و هماهنگی قابل‌توجه میان نهادهای امدادی و نظامی، تصویری از مدیریت یکپارچه و تسلط کامل بر منطقه پروازی را رقم زد. عملیات اطفای حریق در جنگل‌های انبوه هیرکانی که از ۲۰ آبان آغاز شد، بار دیگر ظرفیت حیاتی شرکت هلیکوپتری جمعیت هلال احمر را در مدیریت بحران‌های بزرگ هوایی به نمایش گذاشت. سه فروند بالگرد این شرکت، با وجود چالش‌های فرسودگی ناوگان، نقش تعیین‌کننده‌ای در مهار آتش ایفا کردند. کاپیتان علی بهلولی، مدیرعامل شرکت هلیکوپتری جمعیت هلال احمر، با قدردانی از آمادگی تیم‌های پروازی، به لزوم استفاده از فناوری نوین در این شرایط اشاره می‌کند: «تجربه سوانح گذشته به ما آموخته که پشتیبانی فنی و تعهد خدمه، تضمین‌کننده موفقیت در لحظات حیاتی هر بحرانی است».

او ادامه می‌دهد: «در این عملیات از پهپادهای مدیریت بحران برای پایش آنلاین و لحظه‌ای استفاده شد. این اقدام، دقت انتقال اطلاعات به تیم‌های پروازی جمعیت هلال احمر را در راستای وظایف ذاتی خود برای افزایش دقت عملیات و ارزیابی بهتر منطقه حریق به شکل چشمگیری افزایش داد». تیم عملیاتی این شرکت هلیکوپتری، متشکل از دو فروند میل و یک فروند بالگرد ۴۱۲، در یک ماراتن هوایی نفس‌گیر، شاخص‌های چشمگیری را ثبت کردند. این تیم در ۵۳ ساعت و ۴۰ دقیقه پرواز مداوم و ۱۰۸ سورتی پرواز، در مجموع ۱۷۸ تُن آب بر منطقه حریق ریختند، ۱۶۵ نیروی تازه‌نفس را جابه‌جا کردند و ۲۸ تُن تجهیزات و آذوقه را منتقل کردند. مدیرعامل این شرکت به وضعیت فعلی ناوگان (که دو فروند از ۹ فروند بالگرد میل زمین‌گیر و سه فروند دیگر نیازمند اورهال فوری هستند)، اشاره کرده و می‌گوید: «هدف ما حفظ و ارتقای این ناوگان حیاتی است. هزینه ۳.۵ میلیون دلاری برای اورهال هر بالگرد، سرمایه‌گذاری برای ایمنی ملی است. اما چالش اصلی اینجاست که در شرایط فرسایشی ناوگان، هزینه‌های سنگین قطعات و تجهیزات حیاتی مانند بسکت‌های اطفای حریق داخلی به مبلغ ۱.۵ میلیارد تومان، در کنار ضرورت تأمین به موقع آنها، یک بار مالی سنگین برای ادامه کار ایجاد کرده است».

بهلولی، با نگاهی رو به جلو، بر لزوم همکاری متولیان تأکید کرد: «ما پیشنهاد خرید بالگردهای تخصصی اطفای حریق و تشکیل تیم‌های حرفه‌ای را به مجلس ارائه داده‌ایم. در هلال احمر، عزم راسخی برای حفظ امنیت پرواز و گسترش خدمات امدادی وجود دارد. با حمایت متولیان، آینده آسمان ایران همچنان میزبان فرشتگان نجات خواهد بود».

جدول ۵۲۱۵ طراح: بیژن گورانی

افقی:

۱- عملی در وضو- باتلاق- حقه‌باز ۲- از جواهرات سلطنتی ایران مربوط به فتحعلی‌شاه قاجار- آلبومی با آواز ایرج بسطامی ۳- آگهی تلویزیونی- صورتی مایل به نارنجی- چهار من تبریز ۴- تولیدمثل- میانه- پدربزرگ ۵- نامی دخترانه- فریاد شادی- انیمیشن نوستالژیک آمریکایی که قهرمان آن یک ربات بود ۶- رنج- قسمتی از پا- دسر سنتی از عصاره جوانه گندم ۷- کودن- درود و سلام- نام چند تن از پادشاهان فرانسه بود ۸- صدمه- از ظروف آزمایشگاهی- فلز- نام ترکی ۹- سخنور- زیاده‌گو- پاک و پاکیزه ۱۰- سخنوران- قدرت- سنبله ذرت ۱۱- صداقت- ژانری در سینما- پدر خود را در کودکی از دست داده ۱۲- قرن- میزان اهمیت- نوعی نوشیدنی میوه‌ای خنک ۱۳- بله انگلیسی- صدای افتادن اشیای فلزی- خواب خوش ۱۴- خوابیدن- از تیم‌های سری آ فوتبال ایتالیا ۱۵-گریزان- درختی که از پوست آن برای درمان مالاریا استفاده می‌شود- خاطر

عمودی:

۱- همسرگزیده- خرید و فروش چیزی خارج از روال قانونی آن ۲- پسوند شباهت- حالات چهره هنرپیشه- اداره‌ای از تشکیلات قضائی ۳- از القاب بوعلی‌سینا- دمل چرکی- تلخ ۴- سیاره زحل- ابزار و وسایل- گریبان ۵- پرتوهای موازی نور با طول موج یکسان ساطع می‌کند- پول خرد گرجستان- واحد طول انگلیسی ۶- متداول- ورق آهن قلع‌اندودشده- رزمگاه بوکس ۷- دوتا نون- سنگین- خوراک قناری ۸- معبد برج‌مانند- استادیوم ۹- زبان عربی- ایدئولوژی- دویدن ۱۰- واسطه و میانجی- مخترع پیل الکتریکی- دوستان ۱۱- فهمیده- ضروری- ساختمانی فلزی با سقف بلند ۱۲- بدبخت- اعزام- علم طلسمات ۱۳- دریا- مشهور- عجز ۱۴- شیطان- مجموعه‌شعری سروده فاضل نظری- لنگه بار ۱۵- مسافرت در دریا به وسیله کشتی- بلندترین برج مخابراتی ایران

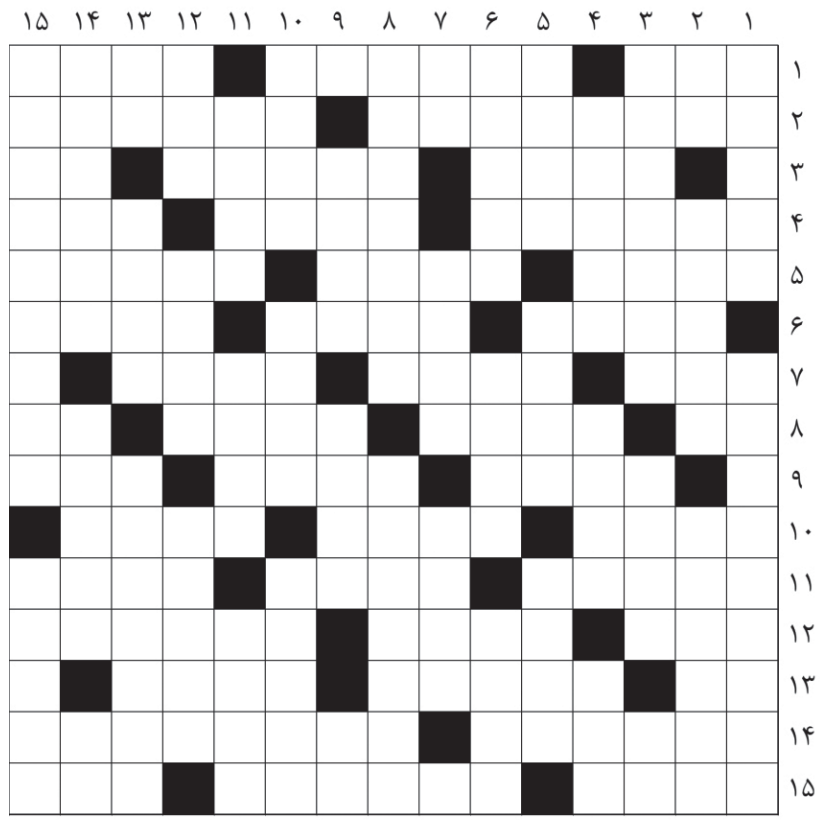

حل سودوکو ۴۲۱۰

۱	۵	۴	۳	۷	۹	۲	۶	۸
۳	۸	۹	۶	۲	۴	۵	۷	۱
۷	۶	۲	۵	۱	۸	۴	۹	۳
۶	۱	۷	۸	۳	۲	۹	۴	۵
۹	۳	۸	۴	۵	۶	۷	۱	۲
۲	۴	۵	۱	۹	۷	۳	۸	۶
۵	۷	۳	۹	۶	۱	۸	۲	۴
۸	۹	۱	۲	۴	۳	۶	۵	۷
۴	۲	۶	۷	۸	۵	۱	۳	۹

۲	۷	۱	۵	۸	۳	۴	۶	۹
۸	۶	۹	۲	۱	۴	۵	۳	۷
۴	۳	۵	۷	۹	۶	۲	۱	۸
۵	۲	۳	۹	۶	۱	۸	۷	۴
۱	۴	۸	۳	۷	۲	۹	۵	۶
۷	۹	۶	۴	۵	۸	۳	۲	۱
۳	۸	۲	۶	۴	۷	۱	۹	۵
۹	۱	۷	۸	۳	۵	۶	۴	۲
۶	۵	۴	۱	۲	۹	۷	۸	۳

حل جدول ۵۲۱۴

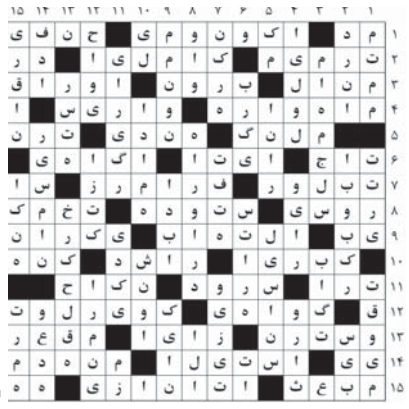

سودوکو سخت ۴۲۱۱

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

	۹			۶				۲
	۶			۸	۲	۱		
		۲				۴		۸
	۲							۷
		۳		۴		۲		
۶							۱	
۲		۵				۶		
		۸	۷	۳			۲	
۳				۵			۷	

سودوکو ساده ۴۲۱۱

زمان پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

			۸				۶	۹
				۶	۳		۷	
			۷	۹				۴
	۸	۵	۲			۷	۱	
۷		۹				۴		۶
	۴	۳			۸	۹	۵	
۹				۵	۶			
	۶		۳	۲				
۳	۷				۱			